

Todur
Marinoglu

Benim sevgili dostlarım

ONSEZ

Gagauzların üçak literaturasında taa bir lazzatlı şenlik, kelebeklerden anı yapıldı - peydalanda enlimis ve olağanüstü yazıcının hepsi Tredilin Todur Marinoglu'nun gözükler için herşıkkılıktır.

Todur Marinoglu

Bu Tredilin Todur Marinoglu'nun yazdığı şiirlerde terbiye ediciler, okulları, baba anneleri, öğretmenler, zorluk çeker hizmetçilerde derslen tırılı-tırılı temankedir.

Etilmen Gagauz dilinde oia artistik yaratmalari, angiları oğeklerin yavalarına uygun, annelerin tabiat için nature olsun için,

Benim sevgili dostlarım

→ Bu uralamak gösteren mesaj büyük herk mektebi materal tıplu bu kıyametlerde Güredici, terbiyedici, eğitici rolüyle bilincik istemeye gora siler.

Her gecenin gecesi, annelerin bir dilli, annelerin taa söyleyiş dörtlük yada sekizlik dillerde hisse, rımlar hem rımlar. Rımlar din, hızlı kabletliler.

Onsez

Nahi-na, nani-na
Mamu-deer-kadashma

ÖNSÖZ

Gagauzların uşak literaturasında taa bir lääzimni hem çok beklenän adım yapıldı – peydalandı anılmış vatandaşımızın, yazıcının hem üüredicinin Todur Marınoglunun küçüklär için eni şiir toplumu.

Bu toplum çıkêr vakıdında, çünkü uşak başçalarında terbiyedicilär, okulların başlankı klaslarında üüredicilär zorluk çeker hazırlamakta dersleri türlü-türü tematikada.

Etişmeer gagauz dilindä ölä artistik yaratmaları, angıları uşakların yaşlarına uygun, annadér tabiat için, natura olayları için. "Benim sevgili dostlarım" kiyadı, nicä bir entiklopediya uşaklar için. Burada geniş açıklanêr türlü tematikalar: ev hayvannarı, yaban hayvannarı, su yaşayannarı, böcekler, yaban hem ev kuşları, zarzavatlar, meyvalar, büyüümnr, oyunnar, zanaatlar, aylä, ana tarafım hem başka.

Bu sıralamak gösterer, nesoy büyük hem meraklı material toplu bu kiyatta. Herbir üüredici, terbiyedici, uşak – kolaylıklar bulacék istenilän temaya görâ şiirleri.

Hepsi şiirler gözäl, annaşılan bir dillän yazılı. Onnarın taa çoyu dörtsıralık yada sekizsıralık. Sıracık kısa, rifmalı hem ritmali. Rifma ilin, hızlı kablediler.

Örnek:

Nani - na, nani -na
Mamu deer kardaşima.

Nani - na, nani -na,
Sus, uyu - gel kucaama.

T. Marinoglunun küçüklär için şiirlerin kendilik özelliği var: ses yansımaların hem duyguların sık kullanması. Örnek:

... Lä - lä - lä, lä - lä - lä,-
Başçada açtı güllär...
... Vay - vay - vay! Vay - vay - vay! –
Seslendi bütün dolay...

... Kele - kele, kelebek –
Kanatlı diri çiçek...

Ses yansımaların, duyguların kullanılması, tekrarlanması verer şiirlerde bir ayırı käämillik, ilinnik. Bölä şiirleri uşaklar pek sever, hızlı aklında tutır. Onnarı sölärkän, kolay türlü mini inşenirovkarları yapmaa.

Şiirlerin çoyu cümbüşlü yazılı. Örnek:

Hor - hor - hor, hor - hor - hor, –
Dädumuz horlêér.
Hor - hor - hor, hor - hor - hor, –
“Hora mare” o çalêr.

Şiirlerin taa bir özelliği, ani onnarın çoyu uşaklara bilgi vereler: büyüğünär için, hayvannar için, kuşlar için.

Deyelim, bu sıralar:
“Develär batal, geniş,
Pek kaavi- severlär iş”,

bir taraftan yazdırêr deveyi: o batal, geniş, kaavi; başka taraftan da
- meraklandırêr uşakları: "Nesoy iş yapêr develär?"

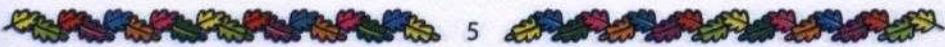
Taa bir örnek:

Yavaş gezer kaplunbua:
Ayakları onun kısa.
İşi yapêr heptän oya,
Kemik kabuk var sırtında.

Uşak bu sıradan üürener: kaplunbua gezer yavaş, ayakları
onun kısa, sırtında "kemik kabuk".

Sayêrim, ani T. Marinoglunun "Benim sevgili dostlarım"
kiyadı bulacêk uşakların arasında çok okuyucu, büüklerä dä o bir
hrestomatiya gibi olacêk.

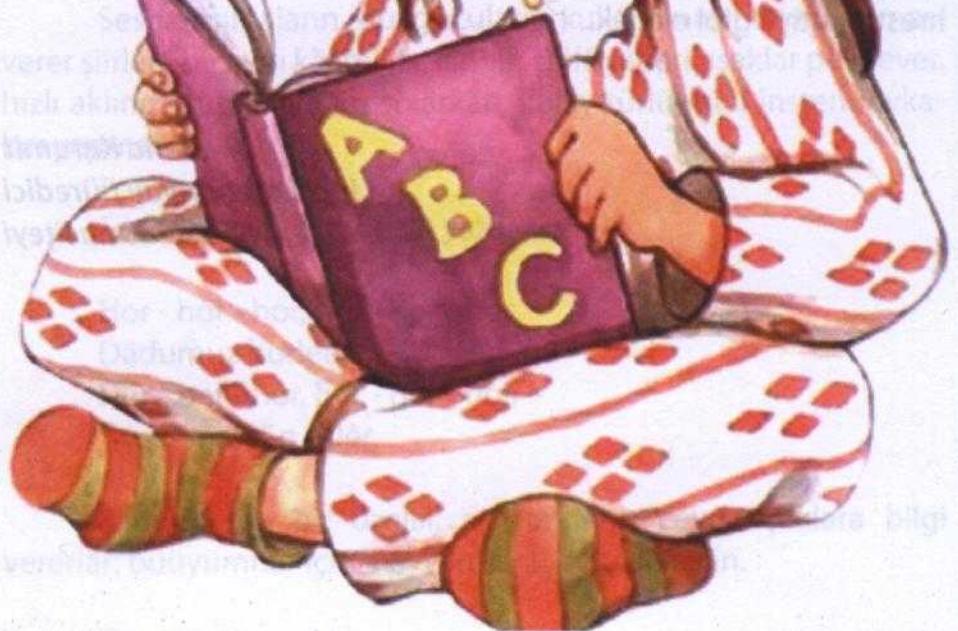
*Elena Karamit
II-ci kategoriyalı üüredici
Avdarma lişeyi*

T. Marmogünün koca
ses yorumlarının hem dut
hem de çiçeklerin sesi.
Yaseminin

EÜ - İS - İA - İA - İA
Beycada açtı oğulları.

... Vay - vay - vay
... Dede - dede - dede - dede
... Kete - kete - ketebek -
nid o ebe - ebe - ebe - ebe
verer - verer - verer - verer
Inci - akinci - akinci - akinci
tunyastır - tunyastır - tunyastır - tunyastır
heye - heye - heye - heye
Dardur - dardur - dardur - dardur
verer - verer - verer - verer
verer - verer - verer - verer

Deyelim, ha - e - e - e -

Deyeler - huzur - gürün -

Pek lezzet - sevgiler - e -

ŞEN BUKVALIK

Ban bildüm bizim hiz
Bir döldük delüm hiz. *** -66-6-66 ,66-6-6A

ABV-ı, ABV-ı
Kamönu aydêer ayi.
ABV-ı, ABV-ı
O brakmiş eşil daayı.

Ev eri onda büün tîrk-
Dost olmuş o insana.
Var kendi adı artık:
Saygılı Mâluş aga.

ABD-ı, ABD-ı
Şkolada urok gider.
ABD-ı, ABD-ı
Miticik klasta horlêér.

Pek kompyutoru sever
Oynamaa onda beener.
Bezbelli o bu gecä
Oynadı onda çokça.

A

ŞEN SÜKAVATIK

Aa-a-aa, aa-a-aa,-
Uyudêr anam uşaa.
Aa-a-aa, aa-a-aa,-
Gözlerni, yavrum, kapa.

Aaradım, aarandım
-A-u! A-u-u!
A bukvayı çardım.

Bän hem sän, bän hem sän-
Birlän bir olduk iki.
Bän-bän-bän, sän-sän-sän-
Zeedelenmedi kişi.

B

Buf-buf-buf, buf-buf-buf,-
Buldooomuz fena salêr:
Bäu-bäu-bäu, bäu-bäu-buf!
Koteycik tekrar eder.

Bän buldum bizim bizi
Bir delik deldim hızlı.

Civâc eçük ekey
Cülikigipi ekey

Buurada burnu kıvrık,
Perdesi var buruşuk.

Ç

Cıvır-cıvır, cıvır-cıvır!
Cıvırlığa cıvırdêér.
Cıvır-cıvır, cıvır-cıvır!
Göklerä oncaaz kalkêr.

Can-cun yok kimsey içerdä
Canım çeker pek lafetmää.

Ç

Çat, çitir-çitir,-
Tutuştu ateş.
Çat, çitir-çitir,-
Söledi Gergiş.

A
Çiviyä çekiç çekti
Çimçirik gibi çaktı.

B
-Ça-hêys, ça-hêys,-
Öküzlär gider: ça-hêys!

D

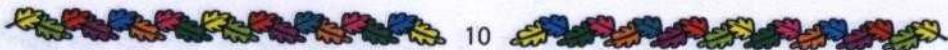
Dumçık-dumçık, dum-ça-ça:
On piliç var kloçkada.
Dumçık-dumçık, dum-ça-ça:
Bu seslär var daulda.

C
Dran-dran, dran-dran,- öter çannar
Dran-dran! - tekrar eder daalar.

E

E-he-hee, meke-kee,-
Keçilär otlêér aaçta.
E-he-hee, meke-kee-
Kalmamış yaprak onda.

Eerliktä var er salt bir,
Oturmaa onda sän bil.

E

Éy-êy, êy-êy !-
Vanicik deyämeer,- hêy.
Éy-êy, êy-êy !-
Üürener çalmaa "hêy-hêy".

F

För-hör-hör, hör-hör-hör.
Fir-fir-fir, - ürkü kuşlar,
Yakında gezer kedi.
Fir-fir-fir,- kurtuldular,
Fedi: "prüst!", baarip, dedi.

Fasüledä gözäl koku
Fırına attık onu.

G

Ga-ga-ga, ga-ga-gal!
Lafeder bölä kazlar.
Ga-ga-ga, ga-ga-gal!
Çayıra isteer onnar.

- Pa-pa-pa, pa-pa-pa!
Sanki kim kimi çarêr?
- Pa-pa-pa, pa-pa-pa!
Olmalı kaazlar geçer.

Papa, papa, bobacium!
-Sanki kim bu yalvarêr?
Papa, mamu, anacium!
Kardaşcium sizi çarêr.

Papa, mamu, bobacium!
Patular ona sislêer.
Papa, dädu, anacium!
Çıkın taa tez o aalêer.

Garga koş biza qale... ***

Garga genä garladi:
Kaaz gibi, o "ga-a!"- baardi.

Garga yuvadan ürktü,
Göklerdä o göründü.

H Hor-hor-hor, hor-hor-hor,-

Dädumuz bizim horlêîr.

Hor-hor-hor, hor-hor-hor,-

"Hora mare" o çalêr.

Hopa, hopa, ho-pa-pa!-

Horuda oynêîr insan.

Hopa, hopa, ho-pa-pa!-

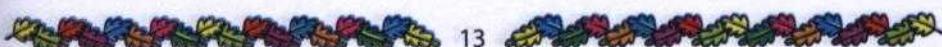
Halımız kalkêr bundan.

I Ilica sucaazlan

Yıkadım bän erleri.

Ilica sucaazlan

Yıkadım ellerimi.

İlîca göldä sucaaaz
Çırpinêr onda kuşcaaaz.

i

İ sıcakkan imeyi,
İy döner pırıl-pırıl.
İi insan yapêr salt ii-
O getirmear hiç kahır.

İneyä iplik bän geçirdim
İlicák yapmaa tez giriştim.

j

Jap-jap-jap, – kamçı patlêér,
Aslanı o atladêr.
Cap-cap-cap, çaldır-paldır,-
Jırafı da oynadêr.

K

Kur, kur-kur-kur!-
Turnelär göktän geçer.
Kur, kur-kur-kur!-

Genä kış bizä geler.

Redi, Redi, R
Nani-nan
Radı, Radı, R
Uyusana, tavaş-ıncıma.

Koptu kaun kolay-
İçi sarı malay.

L

Lä-lä-lä, lä-lä-lä,-
Başçada açtı güllär.
Lä-lä-lä, lä-lä-lä,-
Sesederlär bülbüllär.

M

Mır-mır-mır, - kedi mırlepér
Mır-mır-mır, - çocaa yapér.
Mamu ma,- aaléér Mäluş,-
Balımı kedi kapmış.

N

Nani-na, nani-na,-
Mamu deer kardaşıma.
Nani-na, nani-na,
Sus, uyu, - gel,-kucaama.

Nasıl-nicä, nasıl-nicä
Nadi büün idi doyunca.

O

Of-of-of, of-of-of!
Trupçaazlar fit kof.
Of-of-of, of-of-of!
Trupçaazlar fit kof.

O getirmee hîc kahit,

Ö

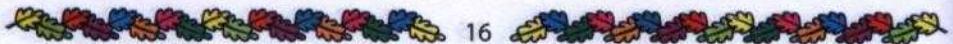
Ötüşerlär horozlar,
Kalkışêrlar uşaklar.
Öt-öterlär kuşçaazlar,
Dışarı çaarêr onnar.

P

Piy-piy! – gelin tez imää!
Piy-piy! – tenelär taazä!
Piy-piy – geldilär
Piy-piy – idilär.

Pesmetçik - pişmiş topçaaz
Piliççık ona doymaz.

R

Üttüyü betam düzdü.

Radi, Radi, Radicik,-^{-u-qui-qui qui-qi}

Nani-nani, nanicik!^{həməb tənənəb}

Radi, Radi, kardaşcium,^{-u-qqot qui-qi}

Uyusana, tavşamcium.^{smillib həltə qo}

S

Si-si-si -yılan sislêér:

-Su, o su, alle, isteer!-

Sofi Sofiya söleer

Da sucaaz tez getirer.

Ş

Şap-şapır, şap-şapır-

Atlaşêr balıklar.

Şap-şapır, şap-şapır-

Oynaşêr uşaklar.

T

Top-tup, tup-tup-tup-
Üüreneriz t demää.
Top-tup, topa tup-
Top atlêér dilimizdä.

T

Tır-şır, tır-şırı-
Karannık olêr.
Tır-şır, tır-şırı,-
Kim bölä çalêr?

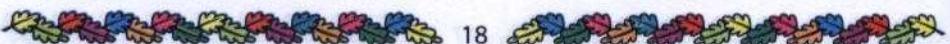
U

U-u-uu, u-u-uu,-
Uuluyêr bir canavar
U-u-uu, u-u-uu,-
O bulamêr kafadar.

Ü

Üzümnär baldan tatlı
Güz boyêr çiçekleri.
Karpuzlar var kan içli
Datları da şekerli.

Ütütü bobam düzdü,
Gölmeemi ütüledi.
Soracüm bana güldü:
- Al, da giin, çocuum, - dedi.

V

Vay-vay-vay! Vay-vay-vay!
Seslendi bütün dolay.
Vay-vay-vay! Vay-vay-vay!
Bu lafi demää kolay.

Y

Ya ne suuk, bu kaar!
Kış geldi bu yıl birdän.
Yani, Görgi, Klar
Köpeciklän örtüdä.

Z

Zaridä var kemençä,
Zığı-zığı sesindä.
Gıt-govit işidildi –
Zığı kim deyämedi?

EV HAYVANNARI

Top-tup, tup-tup-tup-tubsları
Jüneniz i de **Paliciklär**

Köpeemiz paliledi:
Üç taane var, sap-sarı.
Kapalı fit gözleri,
Onnarın yok adları.

Palimiz durêr baalı
Incecik bir sincirdä.
O salêr hızlı-hızlı:
Kedimiz eşiklerdä.

Palicii aldım kucak,
Yıkadım onu sabunnan.
Durmêér o, haliz korkak!
Brakmêér hiç diimää taraamnan.

Köpek

Bizim köpek heptän peltek
Deyämeer "rı-ı", söleer o: "lı-ı"
Çıkarsa üfkesi eer pek
"Hır-hır" yapamêér, deer: "hıl-hıl"!

...

Köpeklär saldı gökä-
Bulutçuk olmuş kedi,
Dön-döner o lüzgerdän,
Saldırêr köpekleri.

...

Kedimiz bizim avci
Hem dä pek o mäulayci.
Salt taazä südü duysun,
O lääzim şu mäulasın.

...

Kedimiz bizim şalver-
Sığancık sever imää.
O iilip - kalkıp gezer,
Avını ürkütmemää.

EV HAKKINNARI

Kediciin duuma günü
Donanmış, benzeer çičää
Kedicii büün gündöndü
Gezdirer tepeciindä.

Uy taane var, sap-sarı.

Kapıkı fa gözük Palicik onun dostu
Onnaam yok Kutlamaa geldi çoktan.
Büyük kahır onu tuttu
Lafçaaazlar kaçmış ondan.

Vani, Gani hem Kiruş
Hadi tez yardım etmää!
Şiir bizdä düber Mälüş
Gidelim ona evä.

Gani palicii çäardı,
Lafları o annatti.
Palicik döndü geeri
Yikadım onu.

Te nelär o söledi:

Büyük sän ol, Kediş-Miliş!
Sığancık tutmaa giriş.
Çok saalik sana, sütçääz!
Hem da bir gözäl gülcääz!

Var büyük kedilerde ühüt iöliş kocuklar

Hem tünü bıcakla kocuklar

Kediyi aldım kucak

adumda ya kocuklar

"Mäu!"-bana dedi yalpak

kocuk yok mu kocuklar

Buhucuk seläm verdi:

nsz kocuk yok mu kocuklar

"Kukumäu!"-işidildi.

Biz cuvap verdik birdän:

Bän – "ku-ku!", kedi dä – "mäu!"

Da öttü iki sestän

Dolaya bir: "kuku-mäu!"

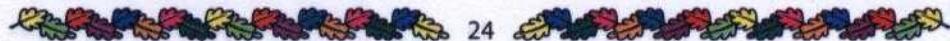

Çocucak çalêr türkü,
Oynasêrlar olaklar.
Fidannar meyva üklü
Şen öterlär kuşçaazlar.

"Kükümşen"-izibîrlî

Sän gel, gel bizä taa tez:
Keçimiz olaklıdı.
Oynasmaa onnar havez,
Tüüleri yalabıdı.

Keçidä var üç olak
Renkleri türlü-türlü:
Düz biyaz, biri kara
Birisi sansın küllü.

Büyükliler

Var büyük kedilerdä
Hem türlü böceklerdä.
Dädumda var, engeçtä
Sanki yok mu kecidä?

Buynuz var kecidä,
Koçta hem inektä.
Onnar var buvada,
Burnubuynuzlarda.

Sän hic bilmeersin, Mäluş:
İneemiz bizaaladı,
Mamu kortlamaç yapmış,
Dattirmaa seni çardı.

Şak-şak- beygir gider yolda,
O süt biyaz bir benezdä.
Fayton çeker o ardında -
Gelin güvä dä içindä.

Beygirdä gezdim atlı,
Kär oldum bän kanatlı.
Üüsektän gördüm kırı
Üürendim bän yolları.

Ayi iyer tatlı bali
Üfkeleder kuvannarı.

Beygir otlêér çayırlarda
Kıvrak bir kuli yanında.

Koduk durêr aaçta baali
Trofim pinmiş ona atlı.

Atlı geyşcîl eycîta

Ondan adatndı. ***

İha-iha, i-ha-ha!
Eşeeemiz oynêér düündä.
İha-iha, i-ha-ha!
Dostumuz büün izmettä.

İha-iha, i-ha-ha!
Eşektän gelin indi.
İha-iha, i-ha-ha!
Bu kabaa baaşış verdi.

Domuz bir büyük topuz olmuş:
Slaninadan doldurulmuş.

Fayton çeker o arındırda

Geliñ qövüñ da içen ***

Ep-eşil körpä otçaaz
Ahırda koduk iyer.
Gölgedä durêr sucaaz –
Sulamaa onu bekleer.

Kaşalêîr koduu Petruş

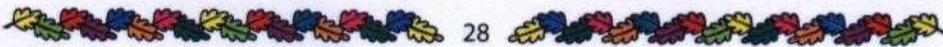
Atladı ona atlı.

Dostuna dedi o: "çuş!",

Bostana alatladı.

Ayeler teşti ola

Ufkeleder kuvannan.

YABAN HAYVANNARI

Duudu bir bet olak bizdä
Zulumdu taa küçüklüyündän.
Atlı gezärdi eşektä:
Ondan atlaardı kümesä.

Sesi saptar o
Sesli meelärdi oradan
Korku bilmääzdi horozdan.
Kırda sevärdi koolaşmaa,
Fidannardan kabı soymaa.

Urduk olaa biz çobana
Onu da brakmêér hiç raata:
-Ko yabani alsın senil-
Demiş çoban pek üfkeli.

Bırda heptän gözdän çıkmış-
Yaparmış ne isteer yapmaa.
Bir gün daaya zulum girmiş
Olér bir av yabaniya.

Nelär olér zulumnuktan,
Hiç tuttun mu aklında?
Atıl taa tez zararlıktan-
Da ol uslu yaşamanda.

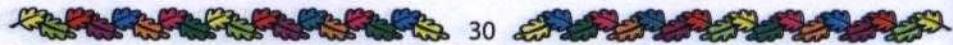
Bizim keçi olaklıdı,
Mitika onnarı saydı:
Biri biyaz, biri kara,
Pinmiş sunnar ahırlara.

En küçüğü – alaca,
Gezer atlı topal koçta.
-Of, şaşırdın, - Petruş baardı,
Saymaa kendi o başladı:

Bir, bir, hem bir – olêr üç bir.
Anaç keçi gülüp-güler,
Keçiycä tez sayıverdi:
-Me-ke-ki, üç olêr, - dedi.

Biyaz, kara hem alaca -
Dooru mu, üç mü, acaba?
Ya, sayalım biz barabar,
Çıkabilir mi okadar:

Biyaz-o bir, kara-iki,
Te ahırdan onnar indi.
Alacısı - o üç, belli:
Dooru keçi sayabildi.

YABAN HAYVANNARI

Burnubuynoz süser buynuzlan.
Onu kaçırma gözündän.
Hızlanma üstünä yalnızkan:
Seni saplar o üfkedän.

Filimiz mavigözlü
Daymaca yardım eder.
Sanki neçin küsülü
Aulda o geziner?

Begemot büün serbesttä,
Vazgeçti fit küsmektän,
Dondurma var elindä.
Gülümseer sevinmektän.

Daalarda yaşêér fillär
Otlamaa sever onnar.
İnsanı pek inanêrlar
Sırtında da taşıyêrlar.

Bän gördüm küçük bir fil,
O bir dost bizä olar.
Şekerä pek sevindi:
Gözündän çıktı yaşlar...

Er köpää gecä ava çekér
Deliinä kümeslerdän.
Piliçleri o taşıyêr.

Kafestä maymun,
Elindä banan.
O heptän zulum,
Kuyrucaa - kolan.

Kör yaşêér erköstebää:
Başçada yapêr zarar.
Topracık tepä-tepä-
Kazılmış ondan yollar.

Gelincik sıçancıı,
O bir kır hayvancı!
Sıçancıkları beslener,
Küülerä dä o geler.

Sıçancıın tä kuyrucaa
Bir yılan gibi gezer.
Kaşkaval pançاسında:
Dalanmış aya benzeer.

Bir pindık sıçanına
Razgeldim eşil daada.
Yaklaştıynan yanına
Bän görüp, şaştım ona:
Yoktu bişey aazında
Ama şisti yanaklar.

Kirpi sırtı iinä-iinä,
Şkembesi sä çır-çiplak.
Denesän ona diimää,
Toplaner, olêr yumak.

Kirpi dedi yavrusuna:

- Bizi beener tilki!

Onun bak, düşmä aazına:

Sever taazä eti.

Severiz mantar biz

Bizim - o imeemiz.

Sıçan tutêriz biz

Olsun kuvedimiz.

Develer uylukda janvol neizä

Yarasa

Chuchtaiklo ððrev ñibinO

Yarasa gecä uçêr,

Kuş gibi o kanatlı.

Kendinä imää aarêér,

Dön-döner... hem hatalı.

Bän gördüm onu dalda

Başaşadı asılı.

Butakım uyumakta

Dinnener o raat- raatlı.

Jirafa

Gezinärkän jirafa daada

Uyuklamış seftä ayakta.

Gözledip, şeremet kuşçaazlar,

Tepesindä yuva yapmışlar.

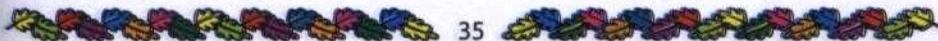

Aslan gezer gür daalarda:

-R-r-ra! –baarêr dolaylara.

Suya gider o göllerä,

Güneş oynêér derisindä.

Aslan kıvrak boylu,

Yaşêér o daalarda.

Ondan var büyük korku,

Türlü hayvannarda.

Yabani: "U-uu, u-uu!" -
Uuludu, köpek gibi.
Eşinä o duydurdu-
Tez gelsin, alsın eti.

Yabani girdi küyüä

İnsandan kuzu calmaa.

Bir boyu oynêér düündä,

Yok nedän ona korkmaa.

Develär batal, geniş,
Pek kaavi - severlär iş.
Cüçä Todur, Dimitraş-
Diil onnarlan hiç boydaş.

Uyu-uyu, ayıcıüm,
Ay yarımlı indi sana.
Uyu-uyu, cancazım,
Al beni da yanına!

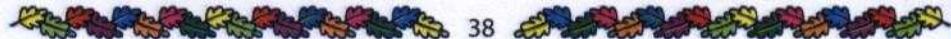

Seftä sincap bütün daayı
Gezdi "hop-hop" aaçtan-aaca.
Açan gördü onu aayı,
Ceviz sordu yavrusuna.

Suuk su içmiş o çöşmedän,
Vay, kaybelmiş sesi heptän.
Akarmış yaş gözlerindän,
Sancı da tutmuş belindän.

Sincap yolêr ona ceviz,
Bir büyük kucak toplêr elsiz.
Hem bitkidä nasaat verer:
- Suuklamayı bal geçirer.

Taazä bir mantar elindä
Te etiştii o deliinä.
İslää duyêr pek kendini:
İlilik o büün yapabildi.

Gün şilêêr maavi göktä
Seviner o ayiccaa.
Sepetçik var elindä
Dop-dolu türlü meyva.

Aarêdar bat.

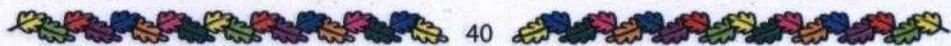
Gün isteer erä inmää,
Boz ayıcıi denemää:
Verecek mi bir tenä
Salkımdan ona imää?...

Kadacılı bulmuş ayı,
Neredä var may balı.
Çeketmiş taman imää -
Kuvannar başlêér gelmää.

Onnardan o pek korkmuş -
Pançası balda kalmış.
Acıdan baarıp-baarmış,
Tüüleri fit morarmış.

-Öl mi, ha sanat - Değil ileri pıncıçır
Da doy baia! İki kardeş

Na bı dı arkananıš mırılığın
Dilini daia! - Ds "In-ıu-pınnıq -"

İki yavru ayı

Aarêêrlar bal.

Adım-adım daayı

İzleer onnar.

Bız-bız, bız-bız,- bızlêér

Kuvancıklar.

Taazä çiçek aarêr

Bızbıkçılار.

İki kardaş durdu -

Koktu bala.

-Bulduk, yuva bırdı:

I-i, i-i-la-la! -

Baardı ayıcıklar

Da sustular.

Ürküp arılardan,

Saklandılar.

Acan kuvancıklar

Uçtu uzaa,

Balçı kardaş-dostlar

Dartıştılar.

-Bän ilkin pinecäm, –
Dedi üüsää.
-Sendän küçüküm bän,-
Da "hu-u!" - pinmää.

-Yalan söyleersin sän,
Akranız biz.
Erä sän inecän
İkiziz biz.

Da pançalarından
Darttı onu,
Aktı bal azından
-Khe-khe!- buuldu.

Geldiynän kendinä
O tez dedi:
-Dooruysun sän - diil bän,
Salt brak beni!

Etär çektin aşaa,
Dayan, beklä!
Düşürüm başşaа,
Bitir dürtmää!

Brak, brak döner başım,
Kayêr elim!
Dalama, kardaşcum,
Etär dedim – ballar benim!

-Ölä mi, na sana!-
Da doy bala!
Na bir dä arkana,
Dilini dala!

Dallar çatırdadı,
Hop-tup, hop-tup!
Erä aktarıldı
Bir mor tulup.

Şamatayı duyup,
Kuvancıklar,
Sarı sürü olup,
Yaklaştılar.

Balcılar kuumaa
Tutundular,
Sert-sert tikennemää
Başladılar.

-Bız-bız sizä, bız-bız,
Aalem sorar!
Bız-bız bırdan, bız-bız,
Esapsızlar!

Kaçêrlar kardeşler,-
Çitlêér dallar.
-Afedin, kuvannar!-
Baarêr onnar.

Karaca

Ban lîkin pinecam, — İanse en
Karaca kaçêr hızlı-
Bir kıvrak boylu hayvan.
Buynuzlar onda dallı,
Korkmêér hiç ayazlardan!

Yaşêér bursuk saklı erdä
Delii yapêr olsun derin.
Uyuklayıp, kışlêér o iniindä
Bolay günnär hızlı geçsin.
Aktı bal azandar
O çok türlü pek avlanêr,
Kuş, kurt, böcek, sıçan... tutêr.
Kolay bişey imää bulêr
Kendi yaayınnan tok durêr.

Eter çektin a Kestenkelä yaşêér kırda,
Dayan, bekler Benzeer küçük bir yılancaa.
Düştürüm sa Basarsan sän kuyrucaana,
Brakıp onu, kaçêr uzaa.

Tilki yavrusu

Tilkinin bir yavrusu
Kaybetti delää yolu.
Çöşmedä içtiynän su,
Üç sığan gördü toplu.

Savaştı o avlanmaa
Hepsini birdän tutmaa.
Sığannar sa diil topal,
Tıiydilar ondan kolay.

Bakınêr o geziner
Şunnarı görüp, kezleer.
Sevinärdilär onnar:
Duşmandan kurtuldular.

Tilkicik te yaalandı
Avlara fit yaklaştı.
Tiv-tiv, tiv-tiv, tiv-şirä
Daaldilar deliklerä.

Çancaazı onun yandı
Gözündän çıktı yaşı:
Genä pek pişman oldu,
Ani birazçık korktu.

Çok gezdi hep izledi-
Bir küyüä o etiştii.
Te saldı sert köpeklär
-Onu mu sanki gördülär?

Korkudan yattı erä,
Unuttu yolu evä.
Karannk çöktü heptän
O hep kalkmêér erindän.

Yanından geçti kirpi
O çalmıştı pilici.
Tilkicik girginnendi,
Ardından sin-sin gitti.

Aaç, istäärdi pek imää
Yaklaşêr te kirpiyä.
Duşmanı kirpi duydu
Ansızdan topçaaz oldu.

Tilkicik tutmaa etti
Kanattı çeneciini.
Acıdan çirkin baardı
Piliçii, brakıp, kaçtı.

Etişti baalarlara
İlişti çotulkara.
Fırladı, ürkü bırdan
Bir sürü sersem tavşam.

Korkudan o bäuladı
"Yardıma!", -salıp, çاردı.
Kimsey vermedi cuwap
Bir dä kim-sä yaptı: "hap!"

Sevindi pek yavrucuk:
Aylesi onu buldu.
-Ne islää, açan çokluk!
Korkusuz sabaa oldu.

Gün başlêér pinmää gökä
Tilkicik isteer imää.
Anası tez getirdi
Bir sıçan yarıdırı.

Kokusu tatlıydı pek-
Körpeli ettän imek.
Tilkicik idi hızlı
Doymadı hiç zavalı.

Düşündü birazdana:
-Avlanmaa gitsä anam,
Gidecäm bän çöşmeyä
Maana serin su içmää.

Bekim genä sıçannar
Beslenmää üzä çıkar.
Üç tutmaa birdän olmaz
Etecek birär avcaaz.

Üürendim bän bu gecä
Avlanmaa türlü şeyä.
Annadım kär halizdän
Var tiken şu kirpidä.

Korkudan yam
Tavşamnar korkêr bizdän
Pek kaçêrlar halizdän.
Üürenmää kaçmaa lääzim
Et imää istärsäydim.

Köpeklär bizä duşman
Bän duydum geçti avşam.
Sincirdä onnar dursun
Aac, istäärädi -Raat bizä gezmää olsun.

Yaklaşer te kirpiyik
Duşmını kirpi duydus
Ansızdan zaçot ozaçot

Eni dostumuz

Bir sıcak günü bizä
Fidandan indi sincap.
Dikildi önumüzä –
Tüüleri yalap-yalap!
Çüs enikunu kalktı,
Seläm’ni gözäl verdi.
Incecik yufka sesli
Su içmää o yalvardı.

Suladık hem sevindik:
li dostçaaz biz edendik.
Te ceviz büün getirdi:
-Pay edin!- yalpak dedi.

SU YAŞAYANNARI

Düşümdä gördüm bir şuka
Bän ona atlı pindim
Kenarda baarardı Maşka:
-Al, beni dä çekindir!

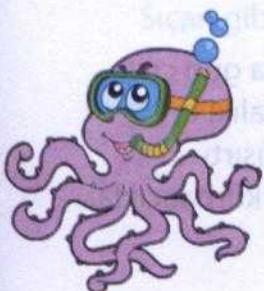
Heptän fena köpek balı,
İslää görämer uzaktan.
Duyér herbir kırırtıcı -
Ona kolay avlanmakta.

Delfin oldu ii dost bizä
Atlêér, oynêér önumüzdä.
Sever denizleri gezmää
Dönüp geeri, seläm vermää.

AYI BALI

Ayi balı biyaz kaarda
Sever atlım-atlım gezmää.
Onnar türlü var boyada
Balık severlär pek imää.

Sekizelli (осьминог)
Sıcak derin denizlerdä
Sekizelli yapêr yuva.
Yımirtladıynan deliindä
Başka o çıkmêér avlanmaa.

Yavaş gezer kaplunbua:
Ayakları onun kısa.
İşi yapêr heptän oya,
Kemik kabuk var sırtında.

SU YASMINARI

Krokodil pek sinirli,
Avını saklı bekleer.
Dişleri onun sivri,
Yaanıçık imää sever.

Kenarda ha varda qızılıq 161
Balkı sevler 161

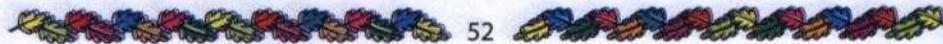
-Al, beni da çekin! ***

Yaamur durdu, da gün çıktı,
Göldä atlêêrlar balıklar.
Saazlıklarda var fışırı
Baarêr: "kva-kva" kurbaacıklar.

Engeçjii gördü kuşçaaz,
Denizdä bıkmış oncaaaz.
Güneşä olmuş o büün-
Kırmızı o büz-bütün.

Taş yanında kurbaa,
Başladı baarip-baarmaa.
Sineklär bundan korktu,
Dilinä onun kondu.

BÖCEKLÄR

Kurkayaşka, inin
Hepki de ala **Katran böcää**
-Kıtır, kıtır-kıtır,-
Katran böcää oynêér.
-Kıtır, kıtır-kıtır,-
Siçan gibi yapêr.

Hepsinden de **Daladı sivri sinek-**
Hepsindin du **Kanımdan hırsız kaptı.**
Nesoy o taazä -Na, da i taazä ekmek,
Top gibi, sisli Derimi yara yaptın!

Of, şu sivri sineklär
Raatsızlı geçer günnär,
Saklıdan bizä üşerlär.
Kancaazı süzmää severlär.

Kuvancık tozcaaz toplêîr,
Meyvamız bolay olsun,
Bal yapmaa o çalışêr,
Kışlamaa da bulunsun.

Paskellä böceeni gördüm
Çıkmıştı henez deliindän.
Ona şasti kulaam, gözüm
Açan dedi o ansızdan:
-Gelän paskelledän seläm!

Birkaç paskellä böceeni
Yaamur tuttu açık kırda.
Biyaz bir mantar razgeldi
Onun durêrlar altında.

Payacan sever köşeleri
Burada käamil örер.
Yuvası tantelidän
Avını burda bekleer.

Türkü sever çalmaa çekirgä:
Gecä-gündüz öter sesi.
Olmuş büük dost o kemençäylän:
Artist olmaa var havezi.

Kırkayaşka

Kırkayaşka, imeevik seväşkä,
Hepbir aalaşarmış,
Daymaca tıklärmiş.
Yokmuş o idii taa kaşka.

Gani, Todur hem Tudorka,
Yaprakta onu bulmuşkan
Yapmışlar, ona sorupta,
Bir çüven dolu malaşka.

Hepsicii ona şasêr,
Hepsicii durup bakêr,
Nesoy o tamah iyer,
Top gibi, şışip-şiser.

Çüveni te yaaladı
Da yavaşıçık dedi:
-Kirk ayaam var – diil altı!
Gezdirämerlär beni.

Of, şkembäm diyer erä,
Of, durêr o patlamaa!
Kirk ayak beni evä
Enseyämeer taşımaa.

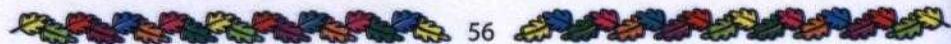
Paskella böceeni gördüm

Kele-kele, kelebek-
Kanalı diri çiçek.
Çok renkli beneklerin
Yok hiç birtürlü sesin.

Kele-kele, kelebek,
Ne sana deyni imek?
Görmedim iyäsin săn,
Dişlerin yok küçüktän.

Kele-kele, kelebek,
Yok sendä, alle dinmek:
Etişim yamaçlara-
Hep kaçerim ardına.

Burada kibesi Kele-kele, kelebek,
Yuvası taibek Kon taa tez, dindim bän pek!
Şokolata var bendä,
Dön da kon, al elimdän!

MARİA DEM EV KÜSLƏRİ

Uçêr, uçêr kalina
Kondu te çiçecää.
Rengi haliz malina
Benzer pek sedefcää.

Sazılı, ilin yaşasınız gizemli
Küllerden işe kıl o lög kıl
Gelecek, sevgili, eşen dayı
Bak, dönüp-döndü - Kuşlar uçarmış nicä,
Karımca pek şaşmış.
Bir gün o nasi-nicä
Kuşa atlı pinmiş.

Ustu bekler karımca,
Kuşçaaz gökä uçsun.
Şunun halı gelincä,
Lääzim saklı dursun.

Da te uçêr korkuylan,
Başı dönüp-döndü,
Baardı ölä bir seslän
Kuşu pak ürküttü:

-Taa tez erä insänä,
Bana etär uçmaa!
Eri gökä verämää,
Başla erä konmaa!

Kuşçaaz, dala konduynan,
Karımcayı buldu,
Belceezindän tuttuynan-
Tatlı onu yuttu.

Moral:

Kimä Allaa vermiş uçmaa,
Ko o gökä kalksin,
Hem yok neyä baarip-çaarmaa,
Senin sä kabaatin.

YABAN HEM EV KUŞLARI

Göklerdä, düzüp okçaaz,
Turnalar seläm yollêér.
Yakında heptän hayaz,
Üulenä onnar uçêr.

Gök açmış kapuları,
Kuşlara olsun ilin,
Kapamış bulutları,
Yolcular ilişmesin.

Saalıklı, ilin yolcaaz!-
Küülerdän işidildi,-
Gelecek açan ilkyaz,
Bak, dönäsiniz geeri!

Turna yuvada:
"Kur-kur-kur!" - kurlêér.
Genä yavrular
Altında baarêr.

Te eşi geldi-
Aazçaazı dolu:
Ne var, pay etti,
Yavrular sustu.

Lelek, lelek, lele-lä,
Te göktän kondu gölä:
Burnusu yarık ardey,
Morkvaya da pek benzeer.

Çak-çuk, çak-çuk, pu-pu-puu!
Tren enikunu durdu.
Lelecik kondu ona,
Anası da yanına.

Yavruyu o metetti,
Ardına uçsun dedi.
Barabar kalkındılar,
Yuvaya tez kondular.

Seviner pek eşceezi
Etişti bizä sesi.
Var onda da büük havez
Ürenmää uçmaa taa tez.

Saçak kuşu heptän arsız,
O bir küçük doymaz hırsız,
Kapumuzdan bizim girmiş
Da turtamı bütün imiş.

Böcekler bosphoruslu Yalılarla

Yavrular

Saçakta eni yuva,
Çamurdan käamil evcääz.
Civırdaşêr yavrular,
Herkezi – sesli çancaaz.

Saçak kuşu çıvlêér-
Yazın bitki günü.
Güneş büün şen şilêér-
Açêér o üzünü.

Güvercin ilin-ilin

Atladı daldan dala.

Bim-biyaz kedi sin-sin

Yaklaştı saklı ona.

Prüst! – baardim, – in tez erä!
Kuşçaazı olmaz imää!
Güvercin uçtu telä,
Kalkındı hem göklerä.

Güvercin

Güvercin teldän

Tez erä indi.

Su o teknedän

Bir damna içti.

Ansızdan kedi

Burayı geldi.

Güvercin ürkü,

Ürecii düüldü.

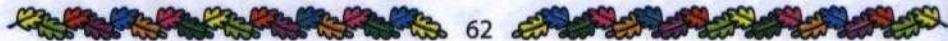

Su kuşlar içsin,

Bän döktüm yalaa:

Korkma, güvercin!

Kedi uzakta.

Bir kuş var aaçkakan-
Dik durup, o besleneer.
Tuk-tuk-tuk, trak-trak-trak,
Böceci bulup, iyer.

Cıvırlığa

Cıvırlığa cıvırdêér,
Havaya uçup, iner.
Göklerdä türkü çalêr,
Üusektän seläm verer.

Cıvırlığa yuvada

Çalmêér hiç türkü
Salt uçarkan havada,
Sesçeezi öter düzgün.
Civ-CIVIR, CIV, CIV-CIVIR:
Gök ona eşil çayır.

Kırlangaç

Kırlangaç saçaaamızda
Yuvayı, çiten gibi, örer.
Sanki, nesoy okulda,
Ustalık için o üürener?

Güvercin teldan

fey era İndi

Su o teknəbe Saksan, saksan, sakırdak,-
Bir damla üphaz Sän seversin yımırt'a!
absver Saksan, saksan, sakırdak,-
nüğstüb Genä ne var aazında?

Ah, zulumka, sän hırsızka!
Vazgeçsänä çalmaktan!
Herlim biz seni tutarsak
Olacektir dayaktan.

Dışarda karannıcak
Kedicii aldım kucak
Hepsinä seläm vereriz,
Hepsinä da gülümseeriz.

Bacanın te üstündän
Kukumäu verdi seläm.
İkimiz dä sevineriz,
Sesetmää geeri isteeriz.

Dilimdän "ku-ku!" çıktı,
Dostçaazım da mäuladi.
Ne islää: seläm vereriz,
Kukumäycä biz söleeriz:

Var bizdä bän – "ku-ku!", dostum da – "mäu"
Da çıkêr te "kukumäu".
Biz iki lafi ekleeriz,
"Kukumäu!" deyäbileriz.

Kit-kidak tauk baardi
Holluktan yavaş çıktı.
Yımirta biyazıdı –
- Alın, - deer,- kim acıktı!

Şanlı, nesoy okçular.

Kükürtün verdi seşür.

Tekirka kloçka oturêr:

Piliç sever o çıkarmaa.

Piliçiklär tä baarisêr

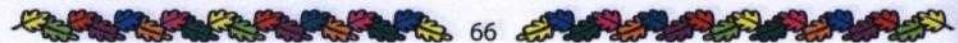
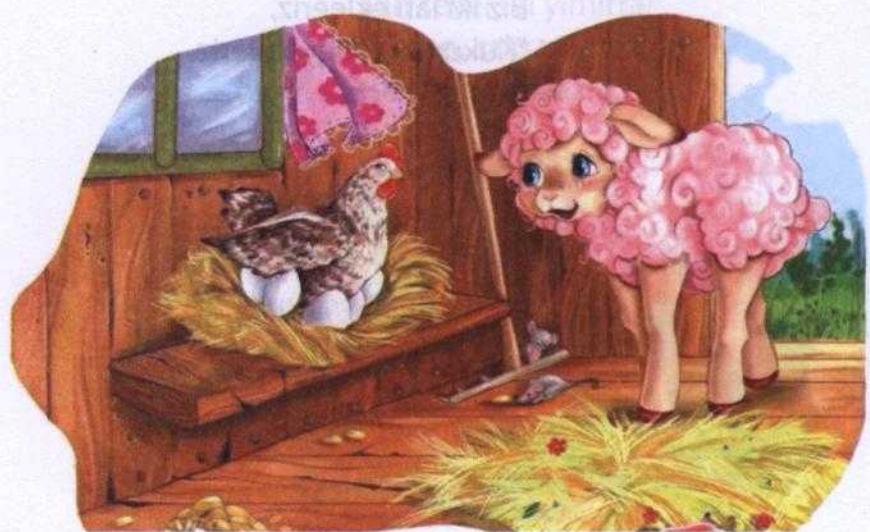
Kuzu osaat geldi bakmaa.

Başlêér tekirka kalkınmaa

Pamuk tüülerni kabartmaa.

Da kuzucaa pek yalvardı:

-Koola taa tez sıçannarı!

Yımirta biz kaurduk
Gaygana yaptık, idik.
Küsmedi bizä tauk,
Bir auç papşoy verdik.

Horoz kalkıp seläm verdi
Bütün dolay öttü.
-Vakit kalkmaa! Sabaa geldi!
Güneş küyüä döndü.

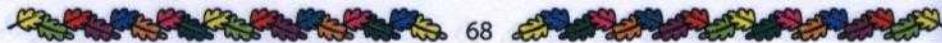
Var bizdä bir büük horoz
Tüüleri onun fit boz.
O, açan durup öter
Aaçlardan kirez düşer.

Tepeli kuşu gördüm-
Kim onu ona koymuş?
Däduma, açan sordum,
-Allahtan,- dedi,- olmuş .

Buuralar sever
Otlamaa sırgan.
Ateştän beter,
Bu otlar yakan.
Yólma şunnarı
Çiplacık ellärlän,
Buura kuşların
Dilleri nedändir?

Seremcä AR

Kart bir garga, kap-kara,
Küllüktä büün yikanardı.
Boz kedi, sinä-kalka,
Bu kuşu tutmaa kollardı.

Garga herbir tarafa
Bakinmaa hiç unutmaardı:
Çok kedi var dolayda-
O bundan pek sakınardı.

Ama te geldi horoz
Beş-altı anaç tauklan.
Herersi oldu kül-toz,
Garga ürkündü vakıtlan.

Kedinin aktı yaşı:
Hepsi seslän gül-gülärди,
Sade kül oldu başı,
O küçük gibi mäulardı.

Yaklaştı ona tauk
Da dedi: - Sän sus, aalama,
Na da i birkaç kauk,
Küllüktä başka avlanma.

Krä-krä-krä, - baardı ördek,
Klä-klä-klä – dedim peltek.
Krä-krä-krä – diil klä-klä-klä
Dooruttu beni ördek.

-Brä-krä-krä, brä-krä-krä!
Kedicik tä denedi.
Krä-krä, krä-krä-krä!
Bän tä r deyäbildim.

ZARZAVATLAR

Vani, Petri hem Andrey
Datmışlar birär ardey:
Dilleri olmuş ateş,
Gözleri-yaşlı güneş.

Başçada büüyer biber:
Kırmızı, eşil, sarı,
Onnarı kim çii iyer,
Taa kaavi saalıkları.

Güz trubu imää severim,
Bän ilktän onu soyêrim.
Karadan kaldı biyaz,
Gözümdä çıktı yaşcaaaz.

Daladım bän hiyari,
O körpä hem şıralı,
Pek acı var başçaazi,
İmeyäsin oncaazi!

Çukundur borcu datlı
Yok makarki lokması.
İmeyi o boyadı –
Kırmızı onu yaptı.

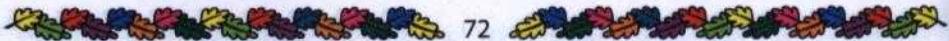
Sarmısağ yakēr pekçä,
Yaş akēr gözceelerdän.
Vitamin o dişlerä –
Sän dayan kimär-kerä.

Morkvaya bän öründüm
Bir uzun eşil pelik.
Babucuum dedi, gülüp,
Bir dä bant ona sän dik!

Morkvalar gözäl çıktı
Yapraklar eşil hem sık,
Otları biz çıkardık,
Yıslamaaa tez başladık.

Ko salat olsun yapmaa
Büyük saalik o kanına.
Ko olsun turşu kurmaa,
Hem mancaya dooramaa.

MEYVALAR

Pandal-pandal kirezçiklär
Dalda şilêêrlar asılı.
Olêr yazılı güneşlerdän
Yavaş-yavaş onnar tatlı.

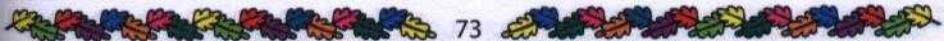

Kirezçik dolu aaçlar,
Bir boyu pandal-pandal,
Tepedä var olmuşlar.
Bul, angı renktä onnar.

Dädum zerdeli sever,
Dişleri onun veran.
Aazında onnar erer-
Taa tali taazä baldan.

Zerdeli biz topladık
Kış için hoşaf yapmaa.
Abrikos da kopardık,
Hepsinä olsun datmaa.

Çukundur bo RÄÄÄÄÄÄM
Yok miskarki lokmäät.

Oldu petro üzümneri,
Sarı-sarı benizleri.
Dolu tiken dalcaazları,
Ama tatlı emişleri.

Sarılı erikte evvälä-żavä

Yacalar ovaçelerden,
Fidancık yaptı seftä
Üç armut dallarında.
O biler, allä, saymaa –
Biz üç canız içerdä.

Bir üzüm esil pelik
Ericäk erlär dolu
Dalcaazlar da sip-silmä.
İçleri heptän sulu,
Olacek hoşaf içmää.

Ericääñ sapi – incä iplik,
Benezi kara olmuş.
Adacık ondan idik
Doymamış sade Mäluş.

Aaçlarda var çok meyva,
Onnara sucaaz döktüm.
-Sän kopar da i, ayva,-
Mamucuum dedi bana,-
Aaçları koru dayma,
Tutmasın hiç haylazlıuin!

Ayvanın rengi sarı
Dişinä zorca batêr,
Pek tatlı adaları –
Kokusu mehlem daadêr.

Ayvalar gözäl kokêr
Duyulêr uzaciktan.
Kim dattı, idi – biler,
Yok taa sert meyva ondan.

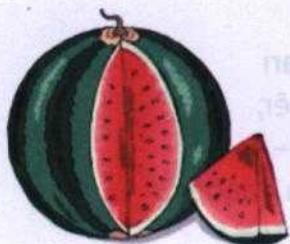
Aulda kabak büyuer:

Sap-sarı o dübüdüz.

Cancaaazım imää isteer:

Yapacez plaçinta biz!

Bostanımız topuz-topuz,

Onnar türlü türlü renktä.

Pekçä sevärseydin karpuz

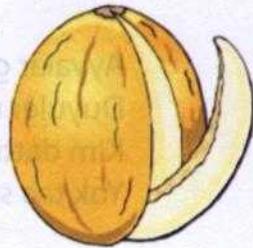
Sän gel kopar bir kendinä.

Kaunu kestim dilim-dilim,

Herbiri oldu sarı gemi.

Birini tatlı-tatlı idim,

Kalannı da pay ettim.

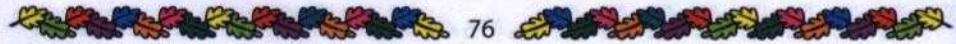

-Sän dayan, uslan, aalama,-

Aaççazdan dedi alma.

- Eşildän beni koparma-

Diiлим bän tatlı, anna!

Sütli papşoy sevdim ***
Bana iki tane bana Döş

Armut aaci dolu meyva
Kaun gibi, sarı onnar.
Erer, erelär aazında-
Tatlı şiraylan dolmuşlar.

Yalvardım bän dostuma,
Bir armut versin bana.
-Dur, beklä,-dedi,-bırda,
Soracam kardaşıma.

Kara üzüm salkımnarı
Çotukları donattılar.
Oldu tatlı teneleri –
Doyunca iycin, uşaklar!

BÜÜYÜMNÄR

Audia tabak

Sap-san e öü

Bän idim çokça güven,
Kamaştı pek dişlerim.
Aklıma açan geldi
Saa ol hiç deyämedim.

Kokoçika dallarda -
Bim-biyaz salkım aaçlar.
Ep-eşil erlär daada,
Şen çalêrlar kuşcaaazlar.

Çaamcaazlar eşil durêr
Şen üzlü yazı-kısı.
Bim-biyaz onnar olêr,
Kış attıysa kaarcaazi.

RAJTAANAS

Sütlü papşoy severiz biz
Birär kucak te kopardık.
Kaynak suda pişerecez:
Doyunca iyelim artık.

Başaklıarda booday iiri:
Yaadı yaamur vakıdında.
Çiftçi islää işleer eri:
Ekmek olsun soframızda.

Gündöndü, kär piliçzik:
Ardına günün gezer.
Gezmeyi bitirecek
Ay gökä, açan piner.

Çin sabaaylän kuvannar
İlk ona seläm verer.
Sap-sarı balcaaz onnar
Çiçeendän yapmaa sever.

ZANAATLAR

Denizleri gezmää isteerim:
Göreyim bu dünneyi.
Büük olmaa bän düş güderim,
Aydamaa büük gemiyi.

Kompas kullanmaa bilerim:
Denizdä yol yok – o düz.
Kapitan olmaa isteerim
Da üzmää gecä-gündüz.

Bostancı gezer atla,

Gemi gezer denizlerdä,

Üzer türlü devletlerä.

İsteerim gemici olmaa,

Bu dünneyä, görüp, şaşmaa.

-Düseceğ Aşkeliyi Aşs!

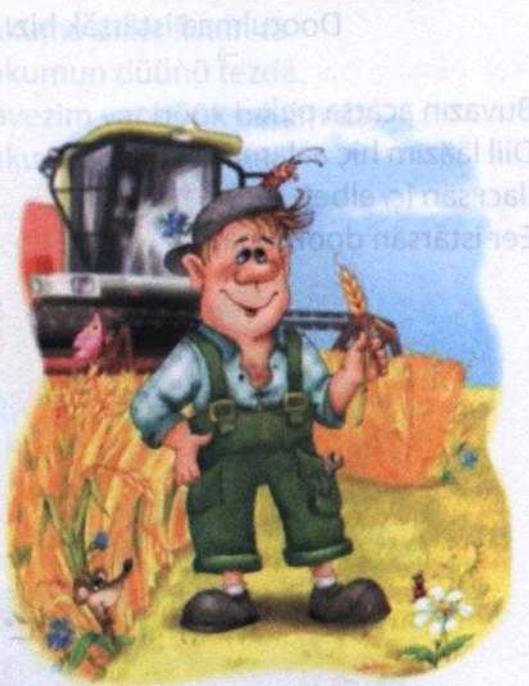
Babacığım benin terzivka

Traktorcu olmaa isteरim:

Ekecäm arpa, booday.

Toprakta işi severim,

Olmasa da o kolay.

ZANATLAR

Master saadımı aldı,
Gözünä koydu bir göz.
O saadı kolay açtı:
-Düzecez, vererim söz!

Doktorda halat biyaz,
Elleri, üzü temiz.
Nakoldan korkmaa olmaz
Doorulmaa istärsäk biz.

Buvazın acarsa pek
Diil lääzim hiç aalamaa.
İlacı sän iç, elbet-
Eer istärsän doorulmaa.

Bostancı gezer atlı,
Karpuzlar çoktan oldu,
Gargalar sever tatlı,
Çok kaun onnar bozdu.

Babucuum benim terziyka
O gözäl giimnär diker.
Salt birkaç sıra ölüctüykän
O materiyi keser.

Kakuma diker fistan tä
Kakumun düünü tezdä.
Havezim var büük benim dä
Kakumu gelin görmää.

**

Kosmosa uçtu çoyu –
Pineyim olsa aya.
Üürenmää ona yolu
Gidecäm bän okula.

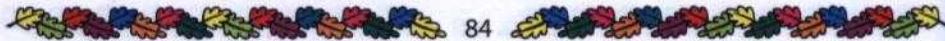
-Dizecez, verenin -

**

İş pek bet, açan uşak,
Ateşçik evdä yakêr
Sîrnii yakma, taa ii brak:
Ateştän yangın olêr.

Yok olmam bän pojacı-
Olacam sündürücü:
Kurtarmaa insannarı
Sündürmää yangınnarı.

Fer iwasan dövü

Çalmaa severim kavalda,
Olmaa isteerim çalgıcı.
O yardımcı olêr yolda
Düüncülerä oynadıcı.

Çiçeklär gözäl açtı:
Herbiri başka renktä.
Kuvannar işä çıktı-
Bal toplêêrlar kendinä.

Kuvancı bizim boba,
Pek sever bu zanaaati.
Dattırêr bizä baldan,
Hem öptürer yanaani.

Tükända var çok mallar

Sergendä armut, alma...

Var orda dooru kantar

Satıcı - benim anam.

Satıcı olurum bän:

Beceririm, esaplarım.

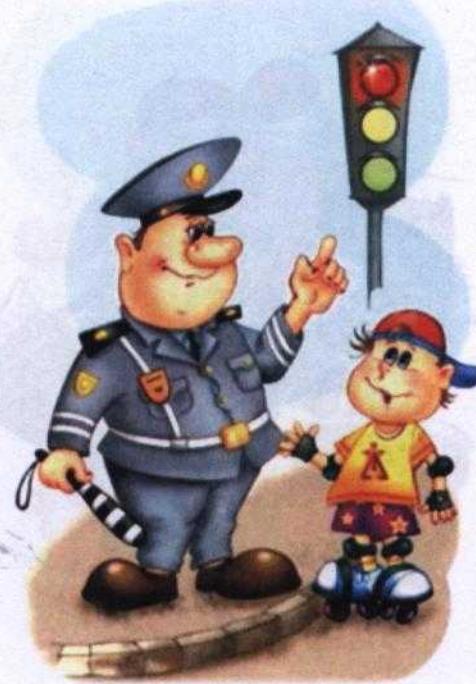
Geländän, alıp seläm,

-Ne alırsınız? - sorarım.

İstedim yolu geçmää-
Kamyonnar sa durmêér hiç.
Denedim ölä geçmää-
Durguttu beni polis.

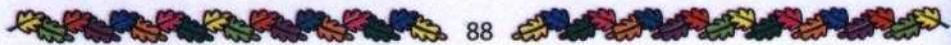
- Küçük çocuk, neçin sän,
Bakmadın şilafora?
O burda yol gösterän
Eşildä salt aykırla.

Bir afta bekleeriz biz
Batümdan kiyat gelsin.
Hergün Milka köpeemiz
Poştarı isteer görsün.

Sahip - birem anam
nisa nican - rı ucan szu
Sevindi o büün heptän
Oynadı şen haberdän.
Kiyada pek sevindi,
"Saa ol,"-poştara dedi.

Mamunun duuma günü!
Bobacım oldu aşçı.
Hiç bulaşmadı üstü
Unnandı biraz kaşı.

Mareandoz olna işti.
Gözlemä var bir tepä
Kedicik dönüp-doner.
Taa isteer o gözlemä
Hem imeeyi meteder.

Oturêrim uçakta
Stambula gidip-gelmää.
Uçakçı yok salonda -
O durêr hazır pinmää.

Dayanmaa pek zor bana:
Akılım salt göklerdä.
Danışmaa olsa ona -
Kaldırsın uçaa erdän.

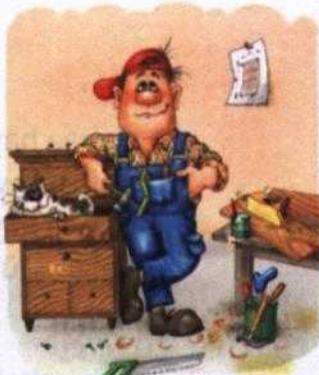
ANA TARAFLIM

SELÄMINNÄMÄK

Gagauz Yeri -

Ruuhun sanan selämäk

Marangoz olmaa islää
Mebeli kolay düzmää.
İnsana yardım edersin
Taftadan dolap yapêrsin.

Gagauz Yeri -

Gepä-Genç devletimiz

İslää-İslää-İslää-İslää

Küçüklerin içi içi içi içi

*** -

Saatiğ-İşte işte işte işte

Şkolaya gezerim bän
Üürenmää var havezim.
Seviner üüredicim
Bän verärkäna seläm.

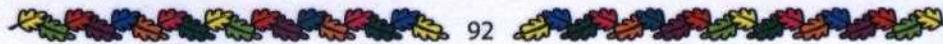

SELÄMNAŞMAK

-Sabaa hayır olsun!
Mäluş, Sevda, Girgina!
-Sabaa hayır dolsun!
Oglan, Güllü, Malvina!

-Sabaa hayır olsun!
Kızlar hem çocuklar!
-Güneş göktä dursun,
Saalik hem ii uurlar!

Sabaa hayır olsun,
Başçadakı dostlar!
Ürään güneş dolsun,
Çalsın gözäl kuşlar.

ANA TARAFIM

DÜNYAHA

Gagauziyam benim,
Ruhumun canıysın sän!
Saa ol, var ana dilim,
Var bana hatırlı sendän!

Pışteriz gözlema.

Gagauz Yeri -
Gepä-genç devletimiz!
O bir can diri-
Birlikta kuvedimiz!

Bayraamız gözäl parlêér,
Üç türlü renktä.
Üç yıldız onda durêr -
Olun birlikta!

MİTARAT AHA

Gimni bizä çalêrlar:

Duralım lääzim fit uz!

Bölä terbiyederlär-

Kalalım biz gagauz!

Komrat

Açık ürään senin, Komrat!
Severim gün-gündän seni!
Çok eveldän sendä bu ad...
Bana ver genä elini!

KOMRAT

Sabâa hayr olsun,
Başçadalu dostiar
Gülen güneş doşyun,

OYUNNAR

Çiv-çiv, çiv, çiv, çiv-çirä,
Bir kuzçaaz çalêr teldä.
Cız-cirä hem ciz-cirä,
Pişireriz gözlemä.

Çiv-çiv, çiv, çiv, çiv-çirä,
Bän sana da verecäm.
Çiv-çiv, çiv, çiv, çiv-çirä,
Salt aldırma köpecää.

Çiv-çiv, çiv, çiv, çiv-çirä,
Tut atêrim örtüyä!
Çiv-çiv, çiv, çiv, çiv-çirä,
Ne lääzim bana demää?

Çiv-çiv, çiv, çiv, çiv-çirä,
Unuttum sana demää:
Çiv-çiv, çiv, çiv, çiv-çirä,
Çok saalik ellerinä!

Saa kolu kaldır, sora solunu,
Şindi sä indir hem dooru solu.

Sayılmak

Üç kızçaaz çiçek haşlêér-
Birisi gitti suya,
Birisi arik kazêr,
Sän kaldın - yummaa.

SAYMAKLAR

Bir hem bir olêr iki

İkilär bizdä eşli.

Altıda var üç iki

Hepsicili onnar eşli.

Bir

Bir dilim var - lafetmää,

Bir aazım da - beslenmää,

Bir burnum var – solumaa.

Bir boba hem bir ana -

Var bendä, sendä, onda.

Üüreneriz saymaa

SAYMAKTA
R

-Bir, iki hem üç,-
Gani üürener saymaa.
-Kit-kit, kit-kidiç
Tauçak dener saymaa.

Bir, iki hem üç,-
Çocucak tekrar etti.
-Kit-kit-kit, kırk üç,
Kim bölä deyäbildi?

Guguşlar gezer eşli
Yuvadan yavru iildi.
Yavrucuun da var eşi:
Birlän bir olér iki.

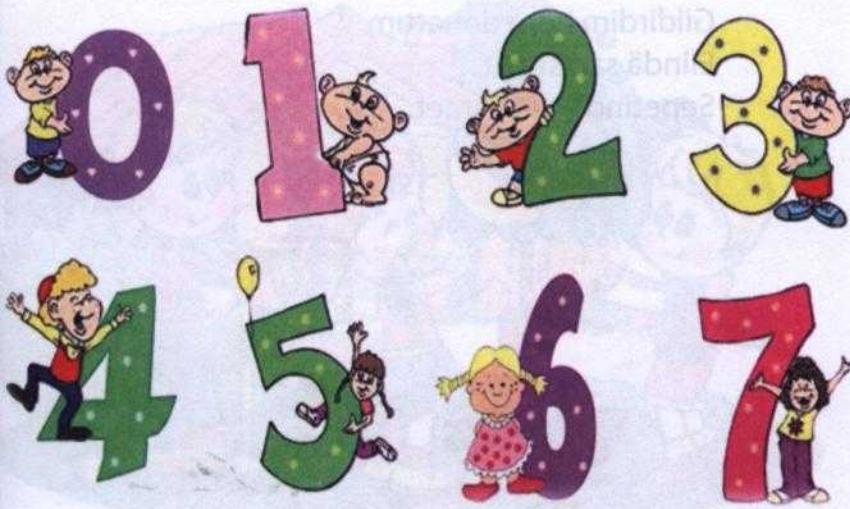

YOUNG KIDS

iki

Var iki kulak bendä,
Hem iki kol güüdemdä.
Seslemää, ne var diri-
Sallamaa bebekleri.

Var iki ayak bendä-
Durmamaa salt erindä.
Var iki maavi gözüm -
Siiretmää seni, küyüm!

OYUNCAKLAR

Uşaklar üzerlär

Dagalı göldä.

Topçaazı verelär

Dayma el-eldän.

Pali dä onnarlan,

Dost gibi, oynêér ?

Kara burnusunnan

Topçaaza urêr.

Guguşlar gezeren, ***

Yuvadan yavru tildi

Kuklamı bän yıkadım,

Giidirdim hem donattım.

Elindä sarı sepet,

Sepetindä sä pesmet.

Hop-top, hop-top,
Biz oynêîriz top.

Kayacak ol
Hop-top, hop-top,
Nânda sanki top?

Tutun taa tez horozu,
O kapmış topumuzu!

OYUNCAKLAR

Kukla

Var bir kızcaaaz bizdä,
Teni süttän biyaz,
Maavi gözlerindä
Şilêér kara buzçaaz.

O bilmeer lafetmää,
Makarki var dili.
A-a-a, m-a-a demää
Kolay pek üürendi.

Türkü ona çalmaa
Havézim her avşam.
Alêrim kucaama-
Yatêr nicä tavşam.

Eni yıl
YIL ZAMANNARI

Dolanenç çamcaazı

Eni Yıl buzâ nejdî

Kış

Akâlîyazâka kaercâqunununur - pîzâ o

Kış. Pek zor oldu,

Tilkilär gezerlär aaç:

Herersi kürtün doldu,

Kayacak oldu yamaç.

O bla sevmis, gelmiş

Heribâris ta getirmis.

Kürtündän sokak biyaz,
Kaar döşer örtüleri.
Dışarda aşlêêr ayaz,
Pek üzüder elli.

Çamcaaz

Çamcaazı severiz pek,
O geler bizâ siirek.
Bir yılda salt bir kerâ
Sevinç getirer evâ.

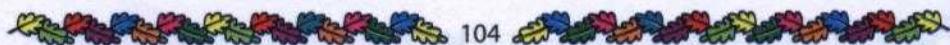

YIL SAHİNLİĞİ

KAR
Kış

Kaar yaayêr enikunu,
Çaamcaazlar – biyaz gelin.
Tez çاردım bän lelumu
Manzarayı siiretsin.

Kış soğuk
Tıkkılıç deşesesi
Hesletli kütünen doqan
Kısaçık olib ayswe
Q-blimeer lafetmaz,
Makârkî var dili

Eni yıl

Dolanêriz çamcaazı -
Eni Yıl bizä geldi.
Ak-biyazka kaarcaazı
Aaçlara o döşetti.

Elimä taktim

Ayaz Dädu sakallı
Sırtında var çuvalı,
O bizi sevmış, gelmiş
Hem baaşış ta getirmiş.

Kızçaazı onun donak-
Bütünnä o bim-biyaz.
Hem bizimnän pek yalpak-
Yanında da diil ayaz.

İlkyaz

Herersi çiçek,
Kuşçaazlar çalêr.
Yısıdêr güneş,
Yamaca çaarêr.

Ilkyaz geldi dolaylara,
Döndü kuşlar yuvalara.
Doldu türkülän başçalar,
Eşillenerlär yamaçlar.

Mardin sekizi

Mart ayın büün sekizi-
Dünneyi yortu kaplêér.
Mamucuum gülümsedi-
Baaşishi bendän alêr.

Eski adet

Kırmızı iplii aldım
Katladım onu biyazlan.
Bän bir martacık yaptım-
Elimä taktım havezlän.

Dokuzu geldi mardin,
Çıkardım onu sabaaylän.
Yuvaya onu astım:
Leleklär dönsün kismetlän.

Yaz geldi – sıcak oldu,
Aazını açêr kuşçaaz.
Var açan yaayêr yaamur,
Toplanêr göldä sucaaaz.

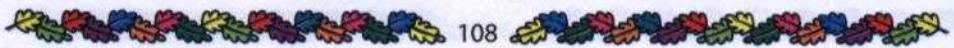
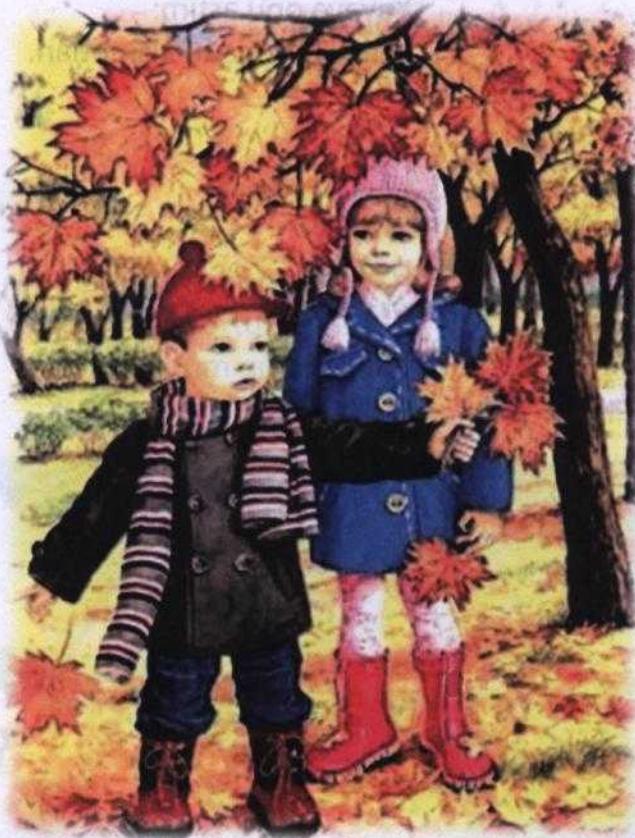

İlyaz

teba bize

Herersi Çiçek Güz

Kıçıkçıdağ caleri mible İlci işimi
Güz geler yavaş-yavaş
Diiştirer dolayları.
Başçada kaldım şaş-beş:
Boyamış yaprakları.

AYLÄ

Aylemiz bizim diil büük,
Pek severiz sözleşmää.
Var kardaşcum küçücüük,
Bilmeer o taa lafetmää.

Kardaşcum mekleer çoktan
Mekleyräk bakıp, güler.
Tutunarkan sobadan,
Taytaya kalkmaa sever.

Mamu deer: "tay-tay", - ona
-Uz, gözäl tut boyunu.
O da deer: "Tay-tay bana", -
Hem uzadêr kolunu.

Komik kardaşım
Al,- dedi,- elää,
Gidecez gölä-
Tülka elemää.

Çin sabaayläñ bän kalktim:
Yıkandım, seläm verdim.
-Of, ta pek bän açıktım!-
Mamuma yalpak dedim.

Masada çini tüttü
Çatalcık ta yanında.
Anacüm sevip, öptü:
-Al, buyur,- dedi bana.

Baka, mamu – hayatı:
Büün evdä meci yaptı.
Pakladık biz pınarı,
Genä su duruk artık.

Ban hem baba sevindik

Ko *** bir tutulacak.

Tarandıyanan donandım,
Saçima bantçaaz taktım.
Ayıcıı bän kucaamda
Getirerim baaşlamaa.

Dostumda büün büük yortu
Tamannêér o yaşını.
Ko büüsün, olsun mutlu
Çekelim biz kulaani.

Bobacıım tutêr kuvan,
Var edi hotul bızdä.
Biz yaptık ilaç baldan:
Vazgeçmää üüsürmektän

Biz diktik birkaç fidan:
Baka, bän hem kardaşcıım:
-Ko üusek olsun onnar,
Meyvadan sarksın dallar,-

Bobamız dua etti,
Kardaşcıım da ekledi:
-Dalları olsun alçak,
Etişsin herbir uşak.

Kaku

Kakucuum gelin oldu,
Taa gözäl o çiçektän.
İncecik, fidan boylu,
Kaşları da resimdän.

Babum laana haşladı,
Bän döktüm taazä sucaaaz,
Kismetä, yaamur yaadi,
Karicak doldu sucaaaz.
Bän hem babu sevindik,
Kökceezlär tutulacek.
Allaha şükür ettik -
Baaşlamaa da olacek.

Dädum

Dädum taşıyêr bîyik
Bim-biyaz onnar – kıvrık.
Beygirä atlı piner
Hem beni dä gezdirer

Maliciim

Maliciim benim yalpak,
Tatlilik sever o pek.
Bän oldum ona ortak-
Yapacez biz büün gevrek.

Babacanım duter kusaklışardı ainsel mudaş

Var da suda bän - *** mütlöb nü

Ellerim kirli heptän: Kusnak durbab

Ellerim kirli heptän: Kusnak durbab

Oynadım bän küllükta,

Başladı koku gelmää -

Pişirerlär gözlemä.

Sabunnu suda bän tez

Çekettim temizlenmää:

Şindi mali şüpesiz

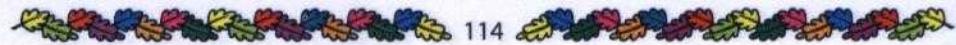
Verecek bir gözlemä.

Bobanız dur etti,

Kardaşcam da eklediyid işıyıştı mübəş

- Dalla olsun, polatıp - sırinozayıd-mi

Erisin herini osak - enisini she silovsib

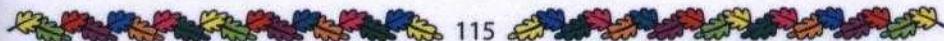

Babucuum sıkça "vay-of",-
Acıdan söyleer.
Kuvedi makarki yok-
İş yapmaa deneer.

- Kaldırılmış kelimeler -

Oturukça sofrada
O imää yapêr.
Ne läazim olêr ona
Tez bana sorêr.

İkimiz biz başçada
Gülleri kazdık.
Bordeycik yapmaa kumdan
Büün dä çalıştık.

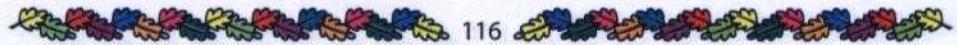

Ayledä iki uşakız,
Anamız sever bizi.
Kakucuumnan yardımcıız –
Pek beeneriz temizlili.

Kaldırêrim yataamı –
Hepsi erli-erindä.
Kakucuum tozalanı
Gezgdirer içerlerdä.

Odalar oldu kırnak –
Birerdä tozcaaz hiç yok.
Mamumuz dedi yalpak:
- Saalıcak sizä pek çok.

Aar odañ nek döñemde sumlo nai-çes
Çin sabaylän bän kalktim
Kenara, gölä geldim.
Gün taman göktän baktı
Gegeciñ balık darttı.

Titirer pek elceezim:
Büük mu sanki balicaam.
Hadi, taa tez çekeyim
Bekim taa bir tutacam?

Sofrada armut, alma:
Sap-sarı olmuş onnar.
Var haşlak biber-dolma,
Fırından çıkarılma.

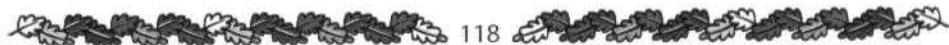
Oturduk te biz imää-
Herkezin kendi eri.
-Bibercää, çocuum, üflä,-
Mamucuum yalpak dedi,-

-Bak, ta alma elinä-
Furkulişa var bizdä.
Sän dayan, biraz beklä,
Salattan çeket imää.

Babu şen-şen gülümseer,
Elimi o siireder.
-Al, da i,-deer,-saladı,
İmeenin var sırası.

Dädum tä bana baktı,
O da bir nasaat verdi:
-Ol, oolum, dayanıklı
Hem seslä sän büükleri.

Hepsini bän inandım,
Hepsinä şükür ettim.
Salattan bän başladım,
Da tatlı-tatlı idim.

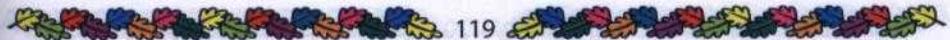
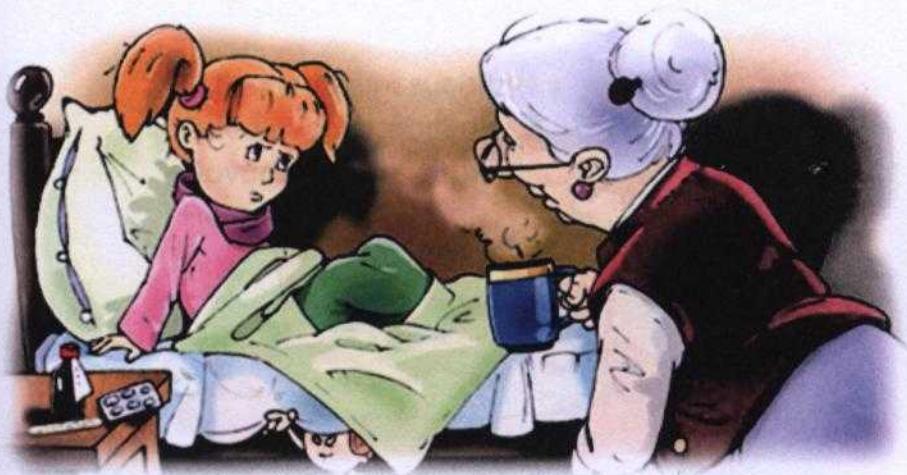

Babumunun kuveti

Aar geler pek döşektän-
Suukladım hayazlarda.
Sevinerim ürektän
Babum var sa yanımda.
Olaçay ben getdiğim net echo lidi
Placintu mei O verer bana ilaç
Harmıskom Çok yalpak buyur eder
Tatlı inmildi Durma sän, kızım, hiç aac:
İmektän kuvet geler.

Babumu sesleerim bän
Çekettim tä doorulmaa.
Sesçeezim çıktı dündän
Pek isteerim okula.

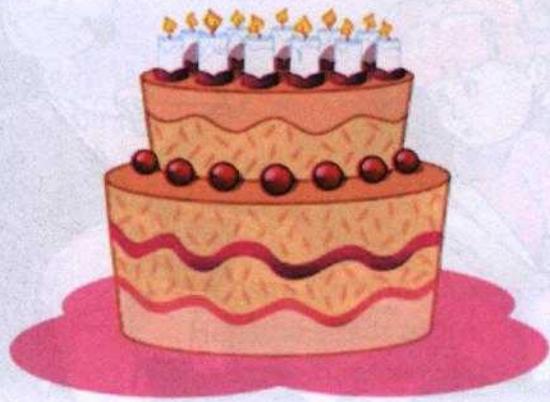

Mamunun duuma günü

Sofradə armut, almaz
Te kuşçaazlar çaldı türkü,
Seviverdik seslerini.
Büün mamunun duuma günü,
Herbir oda temizlendi.

Kismet gezer gözlerindä:
Yortu açtı kapuları.
Gülümseerák, yaşlar gözdä
Verdik ona baaşları.

- Kismet,-dedim,- sana anam,
Allaa versin bir büyük kucak.
- Saalik sana,-dedi bobam,-
İlin geçsin bu yaşamak!

X-X-X

Oklavayı bän getirdim
Plaćinta mamum yapacek.
Kabaa kazmaa yardım ettim,
Tatlı imek büün olacek.

X-X-X

Bulaşıklar bendä pam-pak
İçersini temizledim.
Anam bana dedi yalpak:
-Büyük kız olasın, piliççiim!

X-X-X

Lafkadan aldım sucuk,
Ödedim diil aazbuçuk.
Doyurdum bän kendimi
Hem, elbetki, kedimi.

Mamunun duurma günü

Te kusaa tzaar saldi törku,

Lafedärmışim çokça,

Hepsicii bana söleer.

Zor bana pek yalnızça,

Konuşmaa canım sever.

Okumaa beenerim pek,

Okuduynan - annatmaa.

Lafederim bän peltek:

Dişlerim başlêér çıkmää.

Çok işlär bän üürendim

Hem bilmää isteerim taa.

Genä bän salt lafettim-

Zor bundan pek atılmaa.

Kemençə BAŞKA TEMALAR

Çocuklar kürek-kürek
İtirer suyu göldä.
Kayıklar bölük-bölük
Yarışêrlar diil seftä.

"Krokodil" deyämeer Paşı,
Deer o: "kakudiil!"
Bu lafi deyämeer Vasi-
Sora q da, be...
Denizə düşü-kandil -

Manicik sever yazmaa,
Okumaa da becerer.
Başçada beener kazmaa,
Zarzavat olsun isteer.

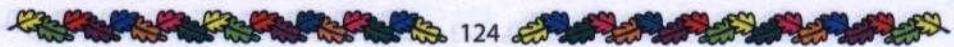
BASNA TABLAJAR

Meyvaları çekti çeki,
Bakırcık dolu silmä.
Bu kantar pek evelki,
Dedelerdän düzülmä.

Bän seni, dostum,
Çok-çok özledim.
Kahırlı oldum:
Büün dä gelmedin.

Başçada, bırdı
Oynamaa sän gel,
Ol hep yanımda,
Tez doorul, da gel!

Maavi deniz - dalga-dalga
Güneş saklı bulutlarda.
Nicä kuşlar, daldan-dala,
Gemi atlêér dalgalarda.

Kemençä

Kemençä incä sesli,
Dört teli var gerili.
Arkuşu çalmaa deyni -
Şennetmää beni, seni.

Dzığı-dzığı, kemenä-
Bän diidim tellerinä,
Dzığı-dzığı, kemenä,
Hiç doymam bu sesinä.

Gök kuşaa
Göklerdä kuşak renkli,
Bir kıvrak kolan oldu.
Sora o da, bezbelli,
Denizä düştü-kondu.

Kümençə

Bulut

Bir kara bulut
Güneşi örttü.
Kuşçaazlar ürkü,
Karannık oldu.

Uşak başçasında İslää
Üüreneriz çok işlär.
Burada olduk biz dost
Kimsey bişey yapmêér prost.

Oynamaa severiz pek
Hem gözäl türkü çalmaa.
Hepsimiz biz şeremet,
Çalışêriz iş yapmaa.

linä

Gün gitti ayan
Gün gitti ayan
lineyi aldım -
Geçirdim ona iplik,
Osaat alındım
Kuklamaa dikmää terlik.

Sir terjet bän ondölm

En gözde öcekler sen

Şilafor eşil yandı

Geçmeyä yol açıldı.

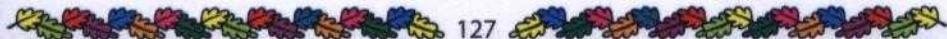
Bak, kipér te sarısı:

Adımná deer taa hızlı.

Kırmızı şılavlandı -
Örümää yol kapandi.
Kim geçämedi durêr,
O makarki alatlêér.

Sokakta dolu maşına -
Alatlêrlar herzaman.
Sän yolu geçmää hızlanma!
Dursunnar da – ozaman!

Kamyonnar gezer toplu:
Ol dikkat yolu geçärsän!
Erindä sän dur uslu-
Eer geçmää yolu bilmärsän.

Civ-civ, civ-cıra!
Bir kuşçaaz gevrek sesli.
Civ-civ, civ-cıra!
Kaldırıldı küçükleri.

Karanfil çiçekleri
Biz büüderiz başçada.
Kırmızı var renkleri,
Erleri canımızda.

Laalä

-Laalelär - gel, gör, açtı,-
Kardaşım çaaardı beni.
Gözlerim şas-beş kaldı -
Üreeciim pek sevindi.

Gün çıktı açan gökä-
Güngörmäzka kapandı.
Laalelär sa güneştä
Büyük havezlän açıldı.

Bir feneť bän öründüm

En gözäl çiçeklerdän.

Bir kıvrak demet düzdüm-
Var bir düün maalemizdä.

Mäluş yalnız oynaardı top
Erä urup, deyärdi: "hop!"
Ama, açan inää gördü,
Ona dooru topu düüdü.

İnek dönüp, topa tepti
Çocaa geeri onu verdi.
Mäluş düşüp erä, kaptı
Kotaraya hızlandırdı.

Domuz kalkıp, brinkelândı
Topu kalaannan fırlattı.
Onu çocuk kucakladı
Yataa dooru hızlandırdı.

Köpek topa tez yaklaştı
Çorbaciya dığırıldı.
Patkan fırıldığır tä deliindän
Topun tutér ipçeezindän.

Çeker onu o deliinä
Olsun ona ne kemirmää,
Denämedi bunu Mäluş
Oracıkta dursun brakmış.

Horoz öttü, sabaa geldi
Mäluş topu almaa iildi.
Gözlerindän yaşlar aktı
Top içindän patkan çıktı.

O burada evcääz düzmüş.
Hem pek islää dinnenmiş.
Çocuk sa kediyyä küsmüş:
- Sana süt vermeycäm! –demiş.

Zığı-zığı kemenä
Biz oynêîriz çimendä.
Zığı-zığı kemenä
Kuşçaazlar da şenniktä.

Lä-lä-lä, lä-lä-lä
Başçada açtı güllär.
Lä-lä-lä, lä-lä-lä
Sesederlär bülbüllär.

Kelebek kondu gülä,
Yaklaştık onu sevmää.
O geçti güldän-gülä
Sora sarı laaleyä.

İlkyazı severiz pek
Büyük Paskellä ilerdä,
Kardaşçım benim peltek-
Andreyä deer: "Allelä"

Gün, alsana sän kucak,
Pindirsänä göklerä.
Yalnayak gezmää sän brak
Düz maavi o erlerdä.

